

Άρειος Πάγος: 565/1998

Πηγή: Ποιν. Χρονικά ΜΘ/99, σελ.39

Πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας στην καταδικαστική απόφαση. - Έλλειψη αιτιολογίας υπάρχει και όταν αυτή είναι τυπική, καθώς και όταν γίνεται τυπική αναφορά στο διατακτικό ης αποφάσεως που περιέχει τα στοιχεία του κατηγορητηρίου η απλή επανάληψη αυτού. - Αναιρείται η προσβαλλόμενη καταδικαστική απόφαση για ανθρωποκτονία εξ αμελείας και παράβαση των αρ. 3, 7 και 9 του Ν. 1396/1983 («υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά έργα») λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, διότι α) η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποτελεί απλή και πιστή κατά λέξη επανάληψη του διατακτικού της και β) στους αναιρεσιόντες (εργολάβο οικοδομών και επιβλέποντα πολιτικό μηχανικό) καταλογίσθηκε το αξιόποιο αποτέλεσμα του θανάτου ενός βοηθού τεχνίτη το οποίο επήλθε ως συνέπεια της μη εφαρμογής των μέτρων ασφαλείας που απαιτούνταν για την αποφυγή εργατικού ατυχήματος, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζεται η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση που βάρυνε έκαστον των κατηγορουμένων.

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος Π. Μαντζιάρας

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης Α. Ντόβας

Εισαγγελεύς Π. Ζαβολέας

Δικηγόροι Σ. Χατζόπουλος, Α. Αθανασάς, Ι. Βασιλακάκης

Έλλειψη της κατά τ' αρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, που ιδρύει λόγο αναιρέσεως κατά το αρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ΚΠΔ, υπάρχει στην καταδικαστική απόφαση, όταν δεν εκτίθενται σ' αυτήν με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις που τα θεμελίωσαν και οι νομικοί συλλογισμοί με τους οποίους έγινε η υπαγωγή των περιστατικών που αποδείχθηκαν στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Έλλειψη τέτοιας αιτιολογίας υπάρχει και στην περίπτωση που αυτή είναι τυπική, όπως και εκείνη που δεν περιέχει τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από τη διαδικασία, αλλά το δικαστήριο είτε περιορίζεται να αναφερθεί με τυπικές φράσεις στο διατακτικό της απόφασης που περιέχει τα στοιχεία του κατηγορητηρίου είτε επαναλαμβάνει το διατακτικό αυτό.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσ/νίκης, οι κατηγορούμενοι και ήδη αναιρεσιόντες κηρύχθηκαν ένοχοι και καταδικάστηκαν σε συνολική ποινή φυλάκισης 19 μηνών ο πρώτος και 12 μηνών και 15 ημερών ο δεύτερος για ανθρωποκτονία από αμέλεια και παράβαση των αρ. 3, 7 και 9 του Ν. 1396/1983 και ειδικότερα για το ότι στη Θεσ/νίκη στις 25 Οκτωβρίου 1991 Α) από αμέλεια προκάλεσαν τον θάνατο του βοηθού τεχνίτη Ε.Κ., ετών 55, κατοίκου στη ζωή Νικομηδινού Λαγκαδά, ήτοι, ο μεν πρώτος εργολάβος οικοδομών, ο δε δεύτερος επιβλέπων πολιτικός μηχανικός τυγχάνοντες, από έλλειψη της προσοχής και επιμελείας, που όφειλαν από τις περιστάσεις και μπορούσαν να καταβάλουν δεν πρόβλεψαν το αξιόποιο αποτέλεσμα που πραγματοποιήθηκε από την παράλειψη τους και ειδικότερα, στην βιομηχανική περιοχή Καλοχωρίου ενώ είχαν αναλάβει την κατασκευή του εργοστασίου των Αφών Ν. δια στοιχείων σκυροδέματος υποστυλωμάτων και δοκών και εν συνεχεία την τοποθέτηση οροφής αποτελούμενης από μεταλλικά ζευκτά, κατά την κατασκευή ξυλοτύπου περιμετρικής δοκού, δεν επιμελήθηκαν, όπως, το δάπεδο εργασίας εκατέρωθεν της ως άνω δοκού να αποτελείται από στερεά μαδέρια συνολικού πλάτους και των τριών μαδεριών τουλάχιστον 60 εκ. και στην τοποθέτηση επ' αυτών κρασπέδου σανίδας (θωράκια) σε ύψος 1.00 μ. καθώς και στην τοποθέτηση χειρολιστήρα-διπλοσάνιδο, αντ' αυτών ετοποθέτησαν εκατέρωθεν της υπό κατασκευήν δοκού δάπεδο εργασίας, αποτελούμενο από σανίδες, επίσης είχαν τοποθετήσει για κουπαστή του δαπέδου εργασίας, μία σανίδα και αυτή όμως δεν συνέδεε σε όλο το μήκος του δαπέδου εργασίας η δε ήλωσή της ήταν από εξωτερική πλευρά και όχι από την εσωτερική. Επίσης για ορθοστάτες του δαπέδου εργασίας είχαν χρησιμοποιηθεί σανίδες και όχι ξύλινα μακρών ινών τετραγωνικής διατομής (λατάκια) με συνέπεια των παραπάνω παραλείψεων τους και της αμελούς συμπεριφοράς τους κατά την εκτέλεση του έργου τους, όταν ο πιο πάνω αναφερόμενος βοηθός

τεχνίτου παθών Ε. Κ. κατά τη μεταφορά ξύλων επί του δαπέδου εργασίας απώλεσε την ισορροπία του, δεν ενέυρε να στηριχθεί κουπαστή ούτε θωράκια να στηριχθεί, με αποτέλεσμα να καταπέσει από ύψος 5 μέτρων, όπου εργαζόταν επί του εδάφους, να τραυματισθεί σε διάφορα του σώματος του μέρη και να υποστεί ειδικότερα θλάση βρεγματοκροταφικής χώρας αριστερά, εκδορές σώματος, θλαστικά τραύματα μέσου και μικρού δακτύλου δεξιάς άκρας χειρός, ενώ ο εγκέφαλος να υποστεί θλάση και υπαραχνοειδή αιμορραγία, και ακόμη κάταγμα αυχενικής μοίρας σπονδυλικής στήλης, κατάγματα πλευρών αριστερά, εξών τραυμάτων, ως μόνης ενεργούς αιτίας, επήλθε ο θάνατος αυτού αυθημερόν και Β) στον παραπάνω τόπο και χρόνο δεν εξετέλεσαν το πιο πάνω αναφερόμενο έργο κατασκευής υποστηλωμάτων και δοκών του εν λόγω εργοστασίου σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής, καθόσον δεν εφάρμοσαν τα μέτρα ασφαλείας κατά την εκτέλεση του έργου ούτε επέβλεψαν για την ορθή εφαρμογή τούτων προς αποφυγήν εργατικού ατυχήματος. Όπως δε προκύπτει ειδικά από το αιτιολογικό της απόφασης το Εφετείο δέχτηκε ότι από τα μνημονεύομενα σε αυτή κατ' είδος, αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκαν τα εξής: Αμφότεροι οι κατηγορούμενοι κατά τον οριζόμενο στο διατακτικό της απόφασης τόπο και χρόνο: Α) από αμέλεια προκάλεσαν τον θάνατο του βοηθού τεχνίτου Ε.Κ., ετών 55, κατοίκου στη ζωή, Ν.Λ., ήτοι, ο μεν πρώτος εργολάβος οικοδομών, ο δε δεύτερος επιβλέπων πολιτικός μηχανικός, τυγχάνοντες, από έλλειψη της προσοχής και επιμελείας, που όφειλαν από τις περιστάσεις και μπορούσαν να καταβάλουν δεν πρόβλεψαν το αξιόποιο αποτέλεσμα που πραγματοποιήθηκε από την παράλειψη τους και ειδικότερα, στην βιομηχανική περιοχή Καλοχωρίου, ενώ είχαν αναλάβει την κατασκευή του εργοστασίου των Αφών Ν. δια στοιχείων σκυροδέματος υποστηλωμάτων και δοκών και εν συνεχεία την τοποθέτηση οροφής αποτελούμενης από μεταλλικά ζευκτά, κατά την κατασκευή ξυλότυπου περιμετρικής δοκού, δεν επιμελήθηκαν όπως, το δάπεδο εργασίας εκατέρωθεν της ως άνω δοκού να αποτελείται από στερεά μαδέρια συνολικού πλάτους και των τριών μαδεριών τουλάχιστον 60 εκ. και στην τοποθέτηση επ' αυτών κράσπεδου σανίδας (θωράκια) σε ύψος 1.00 μ. καθώς και στην τοποθέτηση χειρολιστήρα-διπλοσάνιδο, αντ' αυτών τοποθέτησαν εκατέρωθεν της υπό κατασκευή δοκού δάπεδο εργασίας, αποτελούμενο από σανίδες, επίσης είχαν τοποθετήσει για κουπαστή του δαπέδου εργασίας, μία σανίδα και αυτή όμως δεν συνέδεε σε όλο το μήκος του δαπέδου εργασίας η δε ήλωσή της ήταν από εξωτερική πλευρά και όχι από την εσωτερική. Επίσης για ορθοστάτες του δαπέδου εργασίας είχαν χρησιμοποιηθεί σανίδες και όχι ξύλινα μακρών ινών τετραγωνικής διατομής (λατάκια) με συνέπεια των παραπάνω παραλείψεων τους και της αμελούς συμπεριφοράς τους κατά την εκτέλεση του έργου τους, όταν ο πιο πάνω αναφερόμενος βοηθός τεχνίτου παθών Ε.Κ. κατά τη μεταφορά ξύλων επί του δαπέδου εργασίας απώλεσε την ισορροπία του, δεν άνευρε να στηριχθεί κουπαστή ούτε θωράκια να στηριχθεί, με αποτέλεσμα να καταπέσει από ύψος 5 μέτρων, όπου εργαζόταν, επί του εδάφους και να τραυματισθεί σε διάφορα του σώματος του μέρη και να υποστεί ειδικότερα θλάση βρεγματοκροταφικής χώρας αριστερά, εκδορές σώματος, θλαστικά τραύματα μέσου και μικρού δακτύλου δεξιάς άκρας χειρός, ενώ ο εγκέφαλος να υποστεί θλάση και υπαραχνοειδή αιμορραγία και ακόμη κάταγμα αυχενικής μοίρας σπονδυλικής στήλης, κατάγματα πλευρών αριστερά, εξών τραυμάτων, ως μόνης ενεργού αιτίας, επήλθε ο θάνατος αυτού αυθημερόν και Β) στον παραπάνω τόπο και χρόνο δεν εξετέλεσαν το πιο πάνω αναφερόμενο έργο κατασκευής υποστηλωμάτων και δοκών του εν λόγω εργοστασίου σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής, καθόσον δεν εφάρμοσαν τα μέτρα ασφαλείας κατά την εκτέλεση του έργου ούτε επέβλεψαν για την ορθή εφαρμογή τούτων προς αποφυγήν εργατικού ατυχήματος.

Η αιτιολογία όμως αυτή της απόφασης αποτελεί απλή και πιστή κατά λέξη επανάληψη του διατακτικού της, χωρίς οποιαδήποτε ανάπτυξη των περιστατικών εκείνων και των συλλογισμών που οδήγησαν το Δικαστήριο στην καταδικαστική του κρίση. Επίσης δεν προσδιορίζεται σε αυτή η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση που σύμφωνα με το αρ. 15 του ΠΚ εβάρυνε τον καθένα κατηγορούμενο προς αποτροπή επέλευσης του αποτελέσματος. Συνεπώς η ως άνω αιτιολογία είναι τυπική και όχι ειδική και εμπειριστατωμένη κατά την έννοια που προεκτέθηκε.

Επομένως η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί κατά το βάσιμο, από το αρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ΚΠΔ, λόγω της κρινόμενης αίτησης και να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο, αφού είναι δυνατή η συγκρότηση του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (αρ. 519 ΚΠΔ).